

Årets gang på Heltborg Museum

Af Jytte Nielsen, Heltborg Museum

På jernaldermarken er høsten godt igang lidt sent i forhold til det øvrige Thy, og sikkert også med noget mindre udbytte. I disse dage er marken befolket af glade skolebørn fra skolerne i Thy. Med rutebilen kommer de hertil - oplever en dag som i jernalderen - og med bussen kører de hjem igen. En anderledes skoledag.

Denne sommer var der rejsegilde på det andet hus i gårdsanlægget fra jernalderen. Det drejer sig om et 6 x 6 meter stort værkstedshus, med lergulv og ildgruber. Tørrevæggene blev bygget i maj måned med hjælp af elever fra Højskolen i Thy i Sjørring, og i forbindelse med levendegørelsen i juli måned fik huset spær, og er nu næsten færdiglægtet. Næste sommer vil huset så blive tækket, og tilbage er kun opførelsen af det lille udhus i gårdsanlægget.

Denne sommer havde vi traditionen tro jernaldermarked, som blev besøgt af godt 1200 mennesker. De kunne opleve mange forskellige aktiviteter, men ikke mindst kunne de snakke med de mange frivillige, som med stor glæde øste af deres viden om forskellige håndværk og materialer. Mange gæster kommenterer netop den gode snak med museets ansatte og frivillige - som noget specielt. De fleste besøgssteder nutildags er ikke så »levende«, hvad angår folk man kan snakke med - så det bemærkes og påskønnes.

Farveglas

Inde på museet synger glasudstillingen på sidste vers. Siden begyndelsen af juni måned har der været mulighed for at se glasarbejder med mange af de største danske kunstnere. Udstillingen er et samarbejde mellem Sydthy Kunstforening, museet og Per Hebsgaards værksted i Vanløse. Når det har været muligt at se så fornemme glasarbejder her i det nordvestlige hjørne af Danmark, skyldes det udelukkende Per Hebsgaards store velvilje og kærlighed til hjem-

Rejsegilde på værkstedshuset fra Jernalderen.

stavnen. Per Hebsgaard er født i Thisted, og slægtsnavnet er da også velkendt i området. På opfordring fra Sydthy Kunstforening gav han tilsagn om udstillingen, som har været særdeles velbesøgt fra nær og fjern. Udstillingen er en værkstedsudstilling, som dels viser forskellige teknikker i arbejdet med glaskunst, dels viser de færdige værker af bla. Bjørn Nørgaard, Per Kirkeby, Carl - Henning Pedersen, Adi Holzer, Trondur Patturson, Arne Haugen - Sørensen og mange flere. Glas er på engang et meget taknemmeligt materiale, men samtidig også meget udtryksfuldt, og i de glade sommersonskinsdage fremkom der helt forunderlige »glas-skygebilleder» på museet, så man for en stund kunne føle sig hensat til en glasmosaikfyldt katedral i det sydlige.

Per Hebsgaard er idag den førende danske glasmester, som formidler kunstnernes ideer over i glas det være sig enkle glasfade til tinstunge skulpturer eller meter store glasmosaikvinduer.

Både Sydthy Kunstforening og museet er derfor Hebsgaard taknemmelig for hans store generøsitet.

Dalsgaard, Moe og Herrik

I det forløbne år har Sydthy Kunstforening haft yderligere to kunststillinger på museet. Efterårsudstillingen i 1999 var med værker af provokatøren Sven Dalsgaard, som døde samme forår. Fra 1960erne og fremefter provokerede han ofte den danske kunstverden, ved bla. at udstille 33 ens Dannebrogsbilleder eller da han lukkede et Københavnsk galleri i 14 dage, mens han egentlig skulle udstille der. Godt 40 værker var med på udstillingen her.

Forårets udstilling var med værker af kunstneren Odd Moe, som bla. havde ladet sig inspirere af den. nordiske mytologi. I kraftige farver og med brede strøg maler han på store lærreder motiver der kan synes abstrakte, men som ved nærmere eftersyn viser sig at indeholde mere konkrete motiver. I vintermånederne arrangerede Sydthy Kunstforening også en foredragsrække med kunstneren Steffan Herrik. Det blev nogle særdeles interessante og humoristiske aftener, hvor Herrik forsøgte at sætte kunsten og kunstverdenen under lup.

Tyvens Finger

Året 1999 var af den danske museumsverden blevet udnævnt til Middelalderår. Det var jo også det sidste år i det årtusinde hvor middelalderen havde hjemme. Mange hundrede arrangementer - i form af udstillinger, aktiviteter og arrangementer fandt sted over det ganske land. Her i Thy vistest en udstilling på museet i Thisted - med titlen » På tærsklen til Middelalderen«, og der var flere arrangementer ude i landskabet. I samarbejde med andre museer i Viborg Amt, turnerede vi her fra museet med en dukketeaterforestilling - Tyvens Finger - rundt på skolerne i Thy. Med et simpelt mobilt dukketeater er det muligt at komme ud i klasserne og lave historisk dukketeater.

Selve stykket fortæller en historie - i dette tilfælde om to børn og deres syge bedstemor.

Børnene forsøger først at helbrede bedstemoderen ved hjælp af hedensk trolddom, men møder så en pilgrim, der ved det kristne ord hjælper dem. Denne historie danner så grundlaget for en snak og diskussion med børnene

Der flettes kurve.

bagefter. Middelalderen er en periode, som er væsensforskellig fra vores tid, men som har efterladt sig mange spor i nutiden.

Det historiske dukketeater i Viborg amt er kommet for at blive. Foruden middelalderstykket spilles der også et stykke om en hyrdedreng fra 1800 tallet - »Det mystiske ur« - og fra næste år vil et nyt stykke se dagens lys i, nemlig om Grønland. Erfaringen viser at dukketeater er en god måde at formidle historisk viden til børn. Gennem dukkerne kan mange emner gøres mere tilgængelige og måske huskes bedre.

Husflid og billedskole

I vores fortravlede verden er det godt at have traditioner - sådan synes vi her på museet. I årenes løb er det da lykkedes at skabe flere arrangementer, som nu synes at være blevet traditioner.

Julemarkedet med lokale aktører og vægten lagt på gammeldags husflid er kommet for at blive.

Forhallen på museet er proppet til sidste plads når vi søndag eftermiddag synger advent ind og Ingrid Vang tænder adventskransen.

Ligeledes er Sydthy Billedskole større end nogensinde før. I det forløbne år har der været to voksenhold med næsten 50 deltagere i alt. Ligesom man skal lære at spille på et instrument, skal man også lære farven at kende før

man kan male. I maj måned udstillede både børn og voksne egne værker fra den forløbne sæson, og det må siges at være et brag af en udstilling de fik lavet. Både børne- og voksenbilledskolen er godt i gang igen i dette efterår – så næste års udstilling synes allerede at være i hus

Pilelegeplads

Først på sommeren blev der etableret en ny udgang til jernaldergården , nemlig vest ud af forhallen.

På arealet udenfor blev der påbegyndt en legeplads i pil. I forbindelse med et Leader 2 projekt i Heltborg, fik museet mulighed for at deltage, hvilket resulterede i en legeplads. I år er der bygget en iglo med tunnel, en labyrint, et gyngestativ, en hule og en rundebænk.

Det er planen at vi i de kommende år vil udbygge legepladsen, så børn og barnlige sjæle kan muntre sig på en anderledes legeplads - for formålet med et museumsbesøg skulle jo gerne være forbundet med både lyst, lærdom og leg.

Det forsøger vi at bestræbe os på her på Heltborg Museum - så tak til alle der besøger museet, eller på anden måde i det daglige yder hjælp og støtte.

I er drivkraften.